№ 31. Treschdeen, 16. aprilî. 1908.

Makfâ,
Jelgawâ sawemot:
par gadu . . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . — „ 60 „

Par adreses pahrmainu jamaksâ 10 kap.

Latweeschu Awises.

Makfâ,
pa pastu peesûtot:
par gadu . . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . — „ 90 „

Uz ahrsemèm 4 rub. 50 kap., 2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Iznahk dimreis nedelâ.

Redakzija un ekspedizija: Jelgawâ, Kangihseru eelâ № 14.

87. gada-gahjums.

Sludinajumi makfâ: par sihku rakstu rindiņu 8 kap., preekschpuse 20 kap.

Es behgu no wiseem ziteem, bet pehrku tikai „Turtschanka“ no A. F. Mailapara, 10 gab. 3 kap., tadehk ka schee papirosi ir tik labi, kâ wisi ziti par 6 kap. 10 gab.

Seepes, krèms, puderš Юношеская Свѣжесть (jaunibas spirgtums) no D. Kalenitschenko, atjauno ahdu, isnihzina wisas winas nepilnibas. War dabut pirkt ikwisur. Sihk. sin. lasi ik nedsd. 4. lapp. „Dahmàm“.

Leela wajadsiba.

Tagadejo wehtras un zihņas deenu pamata sauzeens skan: Uz preekschu! Un lauschâs ari uz preekschu garam Latweetis Wahzeetim, jauneklis wihram. Jo sparigi mehgina muhsu beenâs laustees uz preekschu Wahzu elements, taisidams sawai nahkotnei zeku. Scho zeku apsihmè daudsas Wahzu skolas, beedribas, seminars u. t. t. Pee mums muhsu tautâ nawa tâ: Labi, ja wehl lauschâs uz preekschu weens otrs skanigs wahrds, bet rokas daudsâs weetâs guk saliktas. Mas esam darbôs laususchees uz preekschu, lai ismantotu to preeksch nahkotnes, ko tagadne dod. Mas mums latwisku skolu; latwisks seminars ir tikai sapnis wehl. Un warbuht tajâs leetâs wehl mehs waretu aizbildinatees. Nawa mums makôs tik daudz ta selta, ar kuru schahbas leetas padaramas. Bet tas mums gan nebuhtu laischams no azim ahrâ, ka muhsu zelsch pee gaischas nahkotnes eet weenigi zaur isglihtibu, un ka muhsu isglihtibas zeka darinataji ir tautskolotaji. Mums jaruhpejâs, lai tee buhtu jo bagati ar wisu to, kas wineem jabod muhsu jaunajâm audsèm. Wisas sawas tagadejâs sinaschanas muhsu skolotaji mantojuschi ne sawas tautas walodâ un ne sawas tautas mahzibâ. Tâ peemehram, geografijâ, kura eeteikta programâ, gatawojotees uz tautskolotaju eksamenu, teikts, ka Latweeschi-wihreeschi esot zilweki gareem mateem, gareem pelekeem swahrkeem. Jelgawâ esot meschkopibas instituts. Wehsturê minets, Latweeschi makfajuschi Kreeweem meslus ar slotu wesumeem u. t. t. Tas wiss. Waj tahdas sinaschanas wadis skolotaju pareisâ zeklâ muhsu tautas wajadsibâs? Nekad! Ja nu wehl eeminamees, kâ stahw ar muhsu walodu, literaturu pee skolotajeem, tad tihri kauns teek.

Tâ isaug leela wajadsiba pehz latwiskeem tautskolotaju kursteem. Tahdus deretu sarihkot jau nahkoschâ wasarâ. Jo ahtrak, jo labak.

Pagahjuschâ wasarâ Wahzeeschi tahdus skolotaju kursus sarihkoja Rewelê. Kursi tapa rihkoti ruhpigi. Tapa usaizinati kreetni leetprateji par kursu wadoneem. Daschi pat no ahrsemèm. Netapa taupiti lihdsekli. Un kursi ari esot isdewuschees labi. Tâ rakstija toreis Wahzu laikraksti un man kahds pasinu, kursch tahdus kursus apmeklejis Wakar-Eiropâ un tad ari Rewelê, isteizâs par pehdejeem koti atsinigi.

Nawa ko schaubitees par to, ka mums buhtu eespehjams tahdus kursus sarihkot. Wehl masak schaubos par winu leelo wajadsibu un nosihmi. Dalibneeku skaits buhtu katrâ sinâ leels. Sewischki ja winôs taptu eewehroti tahdi preekschmeti, kâ tehwijas wehsture, geografija, literatura, waloda un dabas sinibas. Sewischki nabagi ir skolotaji, kâ jau agrak peemineju, tehwijas wehsturê un geografijâ. Ir sen raudata dseesma, ka mums nawa pascheem ne zik nezik peeteekoschas dsimtenes wehstures, ne geografijas. Ari zitâs walodâs tahdu naw, isņemot Wahzu. Bet tâm pa dakai stipri tendenziosa nokrahsa, pa dakai tâs nepeeeetamas walodas nesinaschanas dehk.

Nawa ari ne masako schaubu, ka mums netruhktu derigu kreetnu tahdu kursu wadonu. Ir muhsu tautâ daudz wihru, kuri stahw droschi un zeeti katrs uz sawa sinaschanas kalna. Lai wini tikai atwer muti un sahk runat. Klausitees ees daudz lauschu.

Wehl atleekâs jautajums, kas lai nemtu uz saweem kameescheem kursu sarihkoschanu. Pirmâ weetâ te stahwetu schajôs peenahkumôs Rigas Latweeschu Beedriba. Winai buhs pee rokas wairak swabadu naudas lihdsekku kursu sarihkoschanas sahkumeem. Pee tam winai sakari ar daudseem Latweeschu mahziteem wihreem, kuri derigi kursteem. Winai saws sinams swars tautâ. Pee tam Beedriba atrodâs Rigâ, muhsu garigâs dsihwes zentrâ. Ir jabrihnâs, ka wina nawa lihdz schim tajâ sinâ kaut ko mehginajusi darit. Pa dakai buhs taisniba tajâ sinâ tâm daudsâm suhdsibâm un teem skaneem pahrmetumeem, kuri teiz, ka Rigas Latw. Beedribâ nogurums, garlaiziba, wezums, gausums.

Waretu ari kursu sarihkoschanu usnemtees Latwijas skolotaju beedriba, waj ari Latweeschu Skolu un Isglihtibas Beedriba, kuras zents atrodâs Jelgawâ. Tee buhtu darbi, kureem nahktu pakal bagatiga swehtiba.

Zeredams, ka neweens nezelsees pretim stahtees schahdu kursu wajadsibai, es te issaku tik sawas domas. Buhtu labi, ja nahktu klaht palihgâ wehl zits kahds skolu draugs runat un aizinat ispildit scho leelo wajadsibu: rihkot latwiskus tautskolotaju kursus. Fr. H.

Red. peesihme: Jautajums par latwisku tautskolotaju kursu sarihkoschanu ir jau eerosinats Latweeschu Skolu un Isglihtibas Beedribâ Jelgawâ.

Latweeschu iszeloschanas leetâ

raksta „Latwija“: „Mums jau agrak nahzees aisrahdit uz „Rigas Awises“ sawado istureschanos schinî jautajumâ. Pehrn wina drukaja zaur weselu numuru rindu olektèm garus rakstus par Brasilijas un zitu aisjuhtu semju jaukumeem. Tad kahdu laiku bij meers, jo ziti Latweeschu laikraksti tahdu iszeloschanas propagandu nosodija, jo wairak tadehk, ka weenâ reisê „Rig. Awise“ eeteiza Wahzu kolonistu nometinaschanu Baltijâ, lai te semes strahdneeku algas kristu. Scha gada eesahkumâ sahka atkal „Rig. Awisê“ parahdities pehrnajâ garâ sastahditi raksti, bet aiswakarejâ numurâ wina, itkâ gribedama atspehkot no zitâm pusêm eenahkuschas sinas par to, ka iszelotaju Latweeschu liktenis Amerikâ gruhts, — nomet masku un direkti eestahjâs preeksch Latweeschu kolonisazijas weizinaschanas Brasilijâ. Schinî „Rigas Awises“ numurâ atrodam nodrukatu aiszeloschanas agenta J. Gutmana wehstuli, kursch wissposchakâs krahsâs eeteiz Brasilijas dsihwi, peewesdams kahda Fr. Salsirna un K. Asmes wehstules, atkal nesaihsinatas, kuri starp zitu newar deesgan Gutmanim pateiktees par to, ka winsch apgahdâ iszelotajus ar kalendareem! „Rigas Awise“ pilnigi weenâs domâs ar mineto weikalneeku, kursch lepni issauzâs: „newis aiskrahsnê, bet pasaulê ir muhsu tautas nahkamiba! Pasauli preeksch Latweeschem!“ Wina, proti, Gutmana un ta abu draugu wehstulèm sem lihdsstrahdneeka Ltg. schifras dod ari no sawas puses padomus, kâ weizinat pee Latweeschem dsimtenes atstahschanu. Katrs bespartejisks zilweks sapratis, ka schinîs laikôs, kad Latweeschem paschu dsimtenê tik gruhti jazihnâs behk sawas pastahweschanas, kad tâ sakot katrs grasis jasatura kopâ tâ pilsehtneekeem, kâ lauzineekeem, lai waretu noturetees katrs sawâ weetâ, — ir wismaz tihrâ weeglprahtiba eeteikt muhsu tauteescheem kraht „naudu, naudu, naudu“, lai waretu starp zitu ari aiszelotaju kabatas pildit. Ja teescham kahdam buhtu pehz prahta nomestees ahrpus Baltijas, tad lai winsch wismaz nezeko tahlu, bet paleek tepat Kreewijâ, kaiminu gubernâs, no kureenes usturams weeglaks un labaks sakars ar dsimteni, nekâ Brasilijâ zaur 13 resp. 20 kalendareem. Nemaz, protams, newar par labu atsiht, ka awise, kura sewi sauz par „weenigi ihstâ zeka rahditaju“, ar weeglu sirdi war eeteikt, lai tehwijai eetu sudibâ ari tee kapitali, kurus wina isdewuse, sawus dehlus audsinot.

Tadehk mehs nopeetni brihdinam tauteeschus no Brasilijas koloniju sirenu dseesmâm, kuras tagad parahdâs „Rig. Awisê“ ar nepahrprotamu noluhku, wahjinat muhsu tautas garigo un materialo stahwokli paschu mahjâs. Neweens newar buht droschs par to, ko winsch tahkajâ sweschatnê, Deewa brihwâ dabâ palaists, peedsihwo!

Eewehrojot to, ka kahdreis, ari ne wisai ilgi atpakal, bijuschâ „Baltijas Wehstnesî“, zik atminams, tagadejo „Rigas Awises“ garigo wadonu, Fr. Weinberga un Purinu Klahwa laikâ, weselu wasaru zauri tika sihwa polemika westa pret Dr. phil. Sahliti, Balodi un ziteem toreisejâs „Deenas Lapas“ wadoneem par tauteeschu aismahnischanu uz Brasilijas meschem, — newikot zekâs jautajums, kadehk „Rig. Awise“ tagad staigâ scho agrak nosodito zeku? Brasiliju slawedama un paschu Kreewiju zaur to smahdedama, wina droschi nesin, ko dara!“

No ahrsemèm.

No Franzijas. Awise „Temps“ par Amuras dselszeku. Franzijas waldibai tuwu stahwoschâ awise „Temps“ domâ, ka trijâm walsis domes sehdèm, kurâs apspreests Amuras dselszeka projekts, tizis dots par mas peerahdijumu par scha dselszeka wajadsibu. Projektetajam dselszekam nopeetnaka nosihme warot buht tikai tad, ja wisam Sibirijas dselszekam leek otras sleedes. Bet tiklab jauna dselszeka buhwe, kâ ari otru sleeschu likschana isnaikot pahrak dahrgi preeksch Kreewijas tagadejeem apstahkleem un nesaskanot ar Sibirijas un Eekschkreewijas wajadsibâm. Asijas politika Kreewijâ esot pamodusês par agru un neesot saweenojama ar Izwolska wispahrejo politiku. Awise atgahdina grahfa Wittes padomu: „Dsihwosim tâ, kâ muhsu lihdsekli mums atlauj.“

No Australijas. No Melburnas sino par breesmigu dselszeka nelaimi. Saduhruschees diwi sakumeekeem pilditi dselszeka brauzeeni. 5 wagoni pawisam sadragati un sahkuschi degt. 42 personas nogalinatas, 88 eewainotas.

No Amerikas. Latweeschu garigais stahwoklis. Pehz superintendenta Kunzmana un mahzitaja J. Steika sinojuma Latweeschu luteranu mahzitaju truhkums Seemeļ-Amerikas Sabeedrotâs Walstîs esot stipri sajuhtams. Peemehram Filadelfijâ ween dsihwojot ap 3000 Latweeschu luteranu, kureem pilnigi esot jaisteek bez garigas apkopschanas, tadehk ka ne tur, ne ari tur tuwumâ neesot neweena luteranu mahzitaja, kas prastu Latweeschu walodu. Latweeschu luterani tadehk esot spesti — greestees sawâs garigâs wajadsibâs pee sektanteem, kuri scho apstahkli ari weikli isleetojot, tâ ka sektu buhschana Amerikas Latweeschu starpâ stahwot kuplôs seebôs. Tâ Nujorkâ Latweeschu aprindâs ar labâm sekmèm rihkojotees baptistu sludinatajs Blombergis un episkopalu misionars Podinsch. Sewischki wini sekmigi rihkojotees starp Latweeschu juhrneekeem. Sche esot nodibinata jau kahda Latweeschu presbitanu draudse. Tikai par Latweeschu luteranu draudses nodibinaschanu ween neteekot nekas ne domats, ne darits. Tâ ka Kursemes un Widsemes garidsneeziba gandrihz neka nebara, lai aiszekojuschos Latweeschus ari turpmak paturetu pee luteranu tizibas, tad zittizibâm un sektèm sche weegla leeta ar misiones darbeem. Muhsu garidsneeziba laikam atbildês, ka winai naw wajadsigo lihdsekku, lai waretu ko darit aiszekojuscho Latweeschu luteranu labâ; bet te gribot negribot jawaizâ: kur gan dabun masâs baptistu draudsites lihdsekkus misiones un draudschu dibinaschanas wajadsibâm Amerikâ? Protams, no otras puses Latweeschu iszekotajeem ari pascheem buhtu jaapdomâ, ka winpus juhras sweschatnê winu garigâs leetas zeeiis; iszelotaju agentu kalendari newarês ispildit deewwahrdu weetu, kas dsimtenê wehl bagatigi teek sludinati. (L.)

No eekschsemèm.

Skolneeku paschslepkawibas.

Tautas apgaismoschanas ministrijas sanitarâ nodaka isdewuse interesantus materialus par skolas jauneeschu paschnahwibâm un to mehginajumeem 1906. gadâ. Samehrâ ar eepreekschejo gadu, schee noseegumi stipri peeauguschi. Kamehr 1905. gadâ schahdu paschslepkawu skaits bijis 21, tas 1906. gadâ jau bijis wairak kâ 3 reis leelaks, proti 64. Paschnahwibas mehginajumu skaits pawairojees 4 kahrt, no 6 uz 26. Paschnahwibas isdaritas wiswairak wezumâ ap 17 gadeem; tad seko 18. un 22. gads. Atteezotees uz paschnahwibas weidu, israhdijees, ka leelakais wairums (29) noschahwuschees, tad 16 pakahruschees un tad tikai seko zitadi weidi, kâ nogifteschanâs, meschanâs sem dselszeka brauzeeneem u. t. pr. — Nemot pehz skolu schkirâm, pirmâ weetâ stahw widus skolas ar 44 paschslepkawibâm un 23 mehginajumeem; tad seko semakâs ar 11 paschslepkawibâm un 3 mehginajumeem, un beidsot augstskolas ar tikai 7 paschslepkawibâm un weenu mehginaschanas gadijumu. — Tâ ka schâs sinas sawahktas pehz to skolu sinojumeem, kur paschslepkawiba waj tâs mehginajums notizis, tad koti nepilnigi ir paskaidrojumi par scho behdigo notikumu eemesleem. Skolu waldes par paschnahwibas eemesleem wiswairak usdewuschas slimibas, nelaimigu mihlestibu, schuhpibu, apwainojumus un politiskus eemeslus.

Tautas isglihtibas jautajums walsts domê.

Domes tautas isglihtibas komisija sewischkâ konferenzê isstrahdajuse pamatnoteikumus preeksch tautas pirmmahzibas skolâm. Starp zitu tur runats par besmakfas mahzibu. Pirmmahzibas skolas mehrkim wajagot buht, dot skoleneem religisku un morališku audsinaschanu, modinat mihlestibu uz tehwiju, pasneegt wiswajadsigakâs wispahrigas sinaschanas un pabalstit fisisku attihstibu. Pirmmahzibas skolas japeemehro weetejo eedsihwotaju religiskâm, etnografiskâm un tautiskâm ihpaschibâm un tâm jasaskan ar walsts wispahrigâm interesêm. Skolâs jausnem wisu kahriu behrni bez tizibas isschkiribas. Normalkurss noteikts uz 4 gadeem.

Domes lihdſſchinejà darbiba.

No waldibas bij domei eeſneegti 549 likumprojekti, no kureem 9 nemti atpakal, 15 no domes tikuſchi peenemti, un par 193 ſaſtahditi komiſijas ſinojumi preekſch eeſneegſchanas domes pilnai ſopulzei. No domes lozekkeem eeſneegti 26 likumprojekti un 15 peepraſijumi. Skaitli, kà redſams, gan leezina par domes darbibu, tomehr japeeſihmè, ka gandrihſ wiſi apſpreeſtee likumprojekti bijuſchi neſwarigi. Leelakà noſihme ir tagad apſpreeſchamajam budſcheta projektam.

„Ruſſkoje Snamja" un walſts dome.

Ko „ihſtee Kreewu laudis" domà par domi, tas ſkaidri iſteikts winu organà „Ruſſkoje Snamja", kur ſtarp zitu rakſtits: „Jo ahtrak walſts dome tiks iſnihzinata, jo labak tas buhs preekſch Kreewijas Zariſtes patwaldibas. Wiſàm monarchiſtu partiju eeſtahdèm jaluhdſ tadehk Deews un mums no Deewa dotais Patwaldneeks Zars, lai tas atlaiſch walſts domi uſ wiſeem laikeem. Winas weetà waretu katru gadu, ſeemas laikà, ſaſaukt ihſtus Kreewu laudis uſ padombeweju ſapulzi, jo tee ſpehjigi leetiſchki ſtrahdat walſts labà un paſihſt tautas ihſtàs wajadſibas." — Skaidri un gaiſchi!

Likuma projekts par atpuhtas laiku tirdſneezibas-ruhpneezibas eeſtahdês

eeſneegts walſts domê no daſcheem deputateem. Pamata prinzipi likuma projektà ſchahbi: Tirgoſchanàs neweenà tirdſneezibas eeſtahdê nebrihkſt wilktees ilgak par 10 ſtundàm deenà; tai jaſahkàs un jabeidſàs weenà un taì paſchà laikà, kuru preekſch ikkatra apgabala noſaka ihpaſchôs obligatoriſkôs noteikumôs. Jabod kalpotajeem 2 ſtundas garſch darbu pahrtraukums, ja darba laiks welkàs ilgak par 8 ſtundàm deenà un 1/2 ſtundu garſch, ja darba laiks ihſaks par 8 ſtundàm. Jaunaki par 14 gadeem neteek peelaiſti pee nodarboſchanàs tirdſneezibas eeſtahdês, 14—17 gabus wezus peelaiſch ne ilgak par 6 ſtundàm deenà, pee tam tahdàs ſtundàs, kurâs naw janodarbojàs ſkolâs. Kà uſ galweno pagaidu noteikumu nepilnibu norahdits uſ to, ka pehz ſcheem noteikumeem wiſu jautajumu iſſchkirſchana atſtahta weetejeem organeem.

Pluhdi.

No wairak weetàm Eeſch-Kreewijà ſino par leeleem pluhdeem. Tà Kalugà daſchàs eelàs uhdens ſneedſotees lihdſ namu otram ſtahwam. Ari Mogilewà weenà pilſehtas dakà brauzot ar laiwàm pa eelàm. Tapat no Tulas un Rjaſanas ſino par pluhdeem.

Noſeegumi.

Lublinà 10. aprila wakarà nonahweti 2 ſtraſchniki, treſchais eewainots. — Tifliſà nonahwets eezirkna uſraugs. — Jaltà noſchauts fargſaldats. — Koſtromà 16 gadus wezs gimnaſiſts, Rumjanzews wahrdà, noſchahwis ſawu mihkako, 23 gabus wezu ſkolotaju un klaſes dahmu un pehz tam pats noſchahwees.

No Peterburgas. Par tautas apgaiſmoſchanas miniſtra palihgu eezelts Maſkawas Zeſarewitſcha Nikolaja lizejas direktors, ihſtens ſtahtsrahts Georgijewſkis, kà to jau awiſes eepreekſch daudſinaja.

— **Wehſtis par amneſtiju.** „Birſch. Wed." pauſch wehſti, ka pehz leeldeenàm apſchehloſchot wiſas perſonas, kuras noteeſatas uſ 129. panta pamata, to ſtarpà ari bijuſchos 1. walſts domes deputatus, kuri par „Wiborgas uſſaukumu" noteeſati uſ 3 mehneſcheem zeetumà.

— **Jauna Slahwu beedriba** patlaban teekot dibinata un ſchinis deenàs noturejuſe ſapulzi. Beedribas mehrkis buhſchot — weenot wiſas Slahwu tautas uſ kulturas intereſchu pamata. Politiſkas un tizibas jautajumus beedriba nemaſ neaiſtikſchot. Starp jaunàs beedribas dibinatajeem minami: kadetu wadonis walſts domneeks Mikukows, walſts domneeks Maklakows (kadets), walſts domes preſidents Homjakows, walſts domneeki Mikutins (oktobriſts), un N. Lwows (meerigs atjaunotajs), ſchurnala „Ruſſkaja Miſl" redaktors P. Struwe (kadets), ſemſtes darbineeki M. Stachowitſchs un D. Schipows (abi meerigi atjaunotaji), awiſes „Slowo" redaktors M. Fedorows, awiſes „Now. Wremja" redakzijas lozeklis Pikenko un wehl ziti. Kà dihwaina parahdiba peeminama ta, ka ſtarp ſchàs Slahwu beedribas dibinatajeem atrodàs ari kahds barons P. Korfs.

— **Wehl weena Zuſchimas atſlana.** Kà „Now. Wr." ſino, teekot faukta pee atbildibas weſela krahpneeku banda, ſtarp tàm wairakas dahmas, kas uſ wiltotu dokumentu pamata iſnehmuſchi no kaſes Zuſchimas kaujà krituſcho ofizeeru noguldijumus. Juhrleetu miniſtrijas darbwedis Sergejews aiſbehdſis uſ ahrſemèm.

No Warſchawas. Maſkawas awiſei „Ruſſkoje Slowo" telegrafê no Warſchawas, ka tur apzeetinats „Briſtokas weeſnizà" un ſtiprà apſardſibà aiſweſts uſ zeetokſni kahds tikko eerabees zekineeks, kurſch uſdewees par Perſijas pawalſtneeku, wahrdà Schachmut-Mirſa. Runajot, ka apzeetinatais eſot kahds no otras walſts domes pee ſozialdemokratu frakzijas peederigeem deputateem, kuri organiſejuſchi ſaſwehreſtibu armijà un tadehk teek no polizijas mekleti Daſchi Rigas Kreewu laikrakſti, paſneegdami ſcho ſinu, waizà, waj apzeetinatais tikai neeſot Oſols? (L.)

No Wilnas. Dewini katolu preeſteri atlaiſti no amata. Bijuſcho biſkapu baronu Roppu waldiba ſawà laikà uſaizinaja atſtaht amatu. Kad winſch to nedarija, waldiba winu atzehla un uſdewa Wilnas eparkijas garibſneezibai wehlet zitu biſkapu. Dewini konſiſtorijas peeſehdetaji tam nepaklauſija, atſaukdamees uſ katoku baſnizas likumeem, ka waldiba biſkapu nedrihkſtejuſe atzelt; to newarot darit pat pahweſts, bet tikai garigà teeſa. Par ſcho preteſtibu tad nu waldiba minetos 9 preeſterus atzehluſe no amata.

No Ufas gub. Adwokats dabujis pehreenu. Kahds adwokats bijis uſnehmees pee pagaſtteeſas aiſſtahwet ſemneeku Waſiliju. Kad gudree teeſneſchi iſdſirduſchi, ka adwokats atnahzis Waſilija weetà un ar wina pilnwaràm, tee praſijuſchi ſkrihwerim: „Nu, Iwan Iwanowitſch, waj newajadſetu Waſilijam par wina mulkibàm uſſkaitit?" Rakſtwedis noſpreeda, ka eepehrt warot. Tad weens teeſneſis greeſàs pee otra: „Tà tad uſſkaitit. Bet zik — waj peetiks ar beſmit?" „Maſ! War uſdot 20 — nepehrs tak Waſiliju!" „Labi. Lai rakſtwedis peeraksta, ka Waſilijs dabù 20 rihkſtes!" — Adwokats ſahka pretotees: „Atwehlat, kungi! Es wehl neeſmu neka teizis! Man jarunà!" — „Kas nu tur par runaſchanu! Tu tak naudu no Waſilija eſi ſanehmis?" — „Ja." — „Un apnehmees wina weetà atbildet?" — „Kà tad!" — „Nu, tad jau naw wehrts pkahpat! Aniſim, dod ſchurp ſchagarus!"

Nahkoſchà azumirkli ſtipras rokas ſagrahba adwokatu un iſpildija pee wina Waſilijam peeſpreeſto ſodu.

No Wjatkas gub. Swehrifks laupitajs. Kotelnitſchu tuwumà, wilzeenà, kurſch nahk no Wjatkas, notizis ſchahds ſchaufmigs gadijums: Wilzeenà brauzis ſemneeks Lobanows ar ſawu 12 gadus wezo dehlu. Wezais ſemneeks bijis druſzin eebſehrees un droſchibas dehl nodewis ſawu naudu, 566 rbl., ſawam dehlam. To wiſu redſejis zits paſaſcheeris — kahds no iſſuhtiteem. Winſch nokehris ſehnu atejas weetà, atnehmis tam naudu un gribejis iſſweeſt ſehnu no wagona. Bet kriſdams ſehns winu iſrahwa ſew lihdſ, un tee abi nokrita uſ dſelſzeka dambi. Daſchi paſaſcheeri pamanija, ka no wilzeena iſkriht zilweki un aptureja wilzeenu. Laupitajs ſkrehja gar dſelſzeka lihniju. Sehns dſinàs tam pakal. Lai no ſehna iſglahbtos, laupitajs nokawa to ar kabatas naſi, bet pats behdſa tahlak. Paſaſcheeri ſlepkawu nokehra un atrada pee ta wiſu naudu un aſinaino naſi.

No Kijewas. Schauſchaligs zilweku behrnu liktenis. Kijewas tuwumà, Tſchernechowas ſahdſchà eſot nodoti wairak kà 1000 behrni audſinaſchanà. Tee eſot Kijewas behrnu patwerſmes „Siles" audſchu behrni. Ik katru deenu nomirſtot pa wairakeem no ſcheem behrneem. Winus kopjot wezas ſeeweetes ſahdſchà, bet tàs zenſchotees iſdabut tikai wairak naudas par kopſchanu, ar behrnu baribu ſkopodamees uſ to nezilwezigako. Nabaga maſee behrnini ar eekituſcheem waidſineem, iſwehrſteem waigu kauleem un iſdſiſuſchàm eekituſchàm aztinàm iſſkatotees kà ar ahdu pahrwilkti gindeni. Ap ſahdſchu iſplatotees plaſchas behrnu kapſehtas. „Audſetawà", kà „Herolds" rakſta, faſlogot pa 5—6 behrneem weenà gultinà maj ſchuhpuli. Winus nekad nemaſgajot un netihrot. Lai wini meerigi guletu un nebrehktu, winus baro ar peenu, kurà magones eemehrktas. Tahds peens tà apreibinot behrnus, ka wini ilgi gukot, nemaſ nekuſtedamees.

Widſeme.

Baſnizas „regulatiwu" jautajums.

Par luteru baſnizas „regulatiweem" Widſemê un Igaunijà ſauz ſarakſtus par nodokkeem un klauſibàm, kas draudſes leelgruntneekeem un maſgruntneekeem jaiſpilda draudſes mahzitajeem par labu. „Regulatiwôs" pee daſchàm klauſibàm waj naſtàm peeſihmets, ka tàs ir ſtrihdigas, un par tahdàm tad atkauts prahwotees, ja intreſenti par praſibas pildiſchanu naw weenôs prahtôs. Bet leelu leelais praſibu wairakums regulatiwôs atſihts par „neſtrihdigeem", un tahdas tad japilda beſ preteſtibas. Tomehr ari par daudſ tahdàm neſtrihdigàm praſibàm jaunakà laikà, kà „R. Aw." rakſta, bij iſzehluſchàs prahwas. Proti, daſchi ſemneeku pagaſti (t. i. ſcho pagaſtu ſaimneeki) bij leeguſchees pildit regulatiwôs uſnemtàs neſtrihdigàs praſibas, un tadehk no atteezigeem mahzitajeem waj baſnizas preekſchneekeem bij eeſahktas prahwas pee teeſàm (meerteeſneſcheem). Tas bij notizis Tarwaſtes un Kawalehtes (Igaunu) draudſês. Prahwas zaur pahrfuhdſibàm nonahza lihdſ ſenatam, un pehdejais, kà „Düna-Ztg." ſino, kaſazijas departamentu un otrà departamentu kopejà ſehdê noſehmis iſſkaidrot, ka neſtrihdigo regulatiwu praſibu peedſihſchana neeſot teeſas darbs. Par tàm nekahdas „prahwas" neeſot peelaiſchamas. Pildiſchanas leegſchanàs gadijumà peeſpeeſchana iſdarama zaur poliziju, pee kuras praſitajam jagreeſchàs. Saprotams, ka par polizijas rihzibu atkauts ſuhdſet pee polizijas preekſchneezibas, bet tahda ſuhdſiba iſſpreeſchama adminiſtratiwà zeltà un neaptur peedſihſchanu.

Pret meſchu iſnihzinaſchanu

Widſemes gubernas meſchu apſardſibas komiteja jau ſahkuſe ſpert nopeetnus ſoku. Wina, kà laikrakſti ſino, peeſuhtijuſe 2. aprilî zirkularu wiſàm polizijas waldèm, kurà tàm uſdots, raudſitees nopeetni uſ to, ka nekur nenotiktu meſchu iſnihzinaſchana. Ja turpretim to kur pamanitu, tad tuhlin ſinot par to waj nu paſchai meſchu apſardſibas komitejai, waj weetejeem krona meſchu pahrwaldneekeem, lai tuhlin waretu ſtahtees meſchu iſnihzinaſchanai preti.

No Rigas. Rigas Peenſaimneeku Sabeedribas peenſaimneezibas un lopkopibas kurſi, inſtruktora P. Rubena wadibà, agronomeem P. Sauleskalnam un J. Wahrsbergam peedalotees, notureti 4 weetàs: Rigà, Jaun-Peebalgà, Kalſnawà un Nurmiſchôs. Tee apmekleti pawiſam no 180 kurſiſteem un kurſiſtèm. Kurſôs teek iſnemti pamatjautajumi, kà pabarit muhſu peenſaimneezibu un lopkopibu par eeneſigàm laukſaimneezibas noſarèm, jo muhſu apſtahkkôs tàm beſ ſchaubàm peekriht pirmà weeta muhſu ſaimneezibàs. Pee kurſeem uſ laukeem noturetas plaſchakas laukſaimneeku ſapulzes, kur pahrſpreeſti jautajumi iſ ſemkopibas, lopkopibas un peenſaimneezibas. Katrà weetà uſ laukeem kurſi pehz ſewis atſtahjuſchi redſamas pehdas — nolemts pahreet uſ kahrtigu peena lopu pahrraudſiſchanu un zaur to likts pamata akmens muhſu jaunlaiku lopkopibai. Tà peem., Nurmiſchu Ratneekôs pee Lauberta kga ſwehtdeen, 6. aprilî, noturetà ſapulzê galigi nolemts eeſahkt lopu pahrraudſiſchanu ar 1. maiju ſahkot. Pahrrauga peenemſchanai un zitu preekſchdarbu nokahrtoſchanai eewehleta komiteja no 3 perſonàm.

Nahkoſchee kurſi notiks Walmeerà pee Kauguru laukſaimneezibas beedribas tuhlin pehz leeldeenàm, no 16.—29. aprilim.

Kurſiſts.

— **Rigas Latweeſchu Beedribas runas wihru ſapulze** 8. aprilî uſ F. Groſswalda preekſchlikumu nolehmuſi iſlaiſt proteſta rakſtu, ihpaſchi Kreewu preſê, pret nepareiſàm un nepateeſàm ſinàm, kahdas iſteiktas broſchurà „Die lettiſche Revolution."

— **Nahwes ſpreeduma iſpildiſchana.** 10. aprila rihtà agri Smilſchu kalnôs, zentralzeetuma tuwumà, pakahrts uſ nahwi noteeſatais 26 gabus wezais Jaun-Swirlaukas pagaſta lozeklis Jahnis Leibuſs. (L.)

— **Ekſameni pagaſta ſkolu kurſu beiguſcheem.** Walmeeras rajona tautſkolu inſpektors paſinojis ſch. g. marta beigàs wiſeem ſawa rajona ſkolotajeem, ka wiſi tee ſkolneeki un ſkolneezes, kuri ſekmigi peeſawinajuſchees ſkolas kurſa programu, ſuhtami ſch. g. aprila beigàs uſ rahrbauditumu no wina eezeltàs ekſaminazijas komitejà. Skolneeki tiks pahrbauditi tizibas mahzibàs, Kreewu walodà, Latweeſchu walodà, aritmetikà, geografijà un wehſturê. Kreewu walodà, Latweeſchu walodà un aritmetikà ſkoleni tiks pahrbauditi rakſtiſki un mutiſki, kamehr pahrejôs preekſchmetôs tikai mutiſki. — Schee ekſameni par ſkolas kurſa beigſchanu ſtahjàs tà ſaukto kara klauſibas atweeglinaſchanas ekſamenu weetà, kurus tautas apgaiſmoſchanas miniſtrija pagahjuſchà gadà atzehla tadehk, ka pehz Wiſaugſtakàs pawehles no 26. aprila 1906. gadà pilſehtu un lauku pirmmahzibas ſkolu kurſu beiguſchee nebauda nekahdas teeſibas uſ kara deenaſta laika paihſinaſchanu. (R. Aw.)

— **Wahzu koloniſti,** kà „Latw." ſino, 9. aprilî bij ſapulzejuſchees ſtanzijà Riga I., lai botos atpakal uſ Saratowas gubernu. Weenu gadu wini kalpojuſchi pee Blanckenhagena, Allaſchu muiſchà. Labàs zeribàs wini ſchurp nahkuſchi, bet ſtipri wihluſchees. Muiſchas ihpaſchneeks teem teizis, ka tadehk ween tos ſchurp wedot, ka Latweeſchi ſtipri dſerot, bet nu iſrahdotees pawiſam zitadi. Winſch gribejis tos wehl peerunat ilgak palikt, gan jau apradiſchot ar ſchejeeni, bet neezigàs algas un gruhtà darba dehl tee ilgak neſpehjuſchi palikt. Daſchi no publikas dahwajuſchi noſchehlojameem aiſzelotajeem kahdus graſchus.

No Palſmanas. Diwſeewiba. Preekſch kahdeem 16 gadeem kahda rokpelna ſeewa, kà „Rig. Aw." rakſta, aiſgahjuſe lihdſi kahdam ſlihperneekam par ſaimneezi. Nedabudams par ſeewu nekahdas wehſtis, wihrs to turejis par pilnigi paſuduſchu. Pa to ſtarpu atſtahtam wihram iſdewees otrreiſ ſalaulatees ar zitu. Bet nupat eeradušês par paſuduſchu turetà ſeewa. Tà nabaga wihram tagad diwas „kreiſàs putes". Pee pirmàs polizejas nopratinaſchanas wihrs atſina atnahkuſcho par ſawu ſeewu, bet neſinaja teikt, ka no winas buhtu zaur konſiſtorijas ſpreedumu atſchkirts. Ar otro ſeewu winſch tizis ſalaulats no miruſchà weetejà pareiſtizigo mahzitaja. Redſês, ko tahlaka iſmekleſchana ſchaf leelà rahdìs.

No Madleenas. Madleenà **par mahzitaju eewehlets** 30. martà mahzitajs Mahrtinſch Zelminſch no Tulas, kà „Dſ. W." ſino.

No Ilſenes. Tumſchs kakts. Pa wiſu Ilſenes pagaſtu, 75 ſaimneekeem, kà „Dſ. W. rakſta, nepeenahkot neweena deenas laikraksta, bet ſihlneekeem un „reebejeem" weikali ſeedot.

No Rigas aprinka. Neatlautas beedribas. Widſemes gubernas beedribu leetu komiſija, kà „Prib. Kraj" ſino, leegufês apſtiprinat Siguldas Iſglihtibas beedribu un Mengeles Bibliotekas beedribu.

Kurſeme.

No Wentſpils. Sektanti. Wentſpils daſchà ſinà ir ihſta ſektu fabrika. Beſ aiſleegtàs „ſabatneeku" (ſeſtdeenas ſwehtitaju) ſektas, te paſtahw wehl „Jeſus tiziba", „Auſeneeki", „Lauweneeki" u. t. t. Katrai ſektai peemiht daſchas deeſgan intereſantas ſawadibas. Tà peem. „Jeſus tizigàs" ſeeweetes pa waſaru ſtaigà ar wakejeem mateem; ari „Auſeneekeem" un „Lauweneekeem" beewkalpoſchana noritot deeſgan neparaſtà kahrtibà. Wiſs tas leezina deeſgan ſkaidri par gaiſmas truhkumu pee ſchejeeneeſcheem. (L.)

No Jaunpagaſta (Talſu aprinkî). Reti kur **neſpehjneeku apgahdaſchana** buhs tik ſlikti noſtahdita, kà ſche. Par nabagu mahjas eerihkoſchanu neweens neruhpejàs, bet nabagi eet apkahrt no mahjas uſ mahju „pa gadam". Saimneekeem jabod tikai telpas, kamehr par uſturu un zitu gahdà pagaſts. Kahda ſchi „gahdiba", to wislabaki peerahda ſchahds gadijums: Pirms daſchàm nedekàm kahdàs ſchejeenes mahjàs nomira weens no pagaſta neſpehjneekeem. Mironis bij tahdà ſtahwoklî, ka bija labu gabalu jameklè, lihdſ atradàs pahrs tahdu zilweku, kam bij deeſgan buhſchas par „puſſtopu" panemt mironi no gukas weetas un eezelt ſahrkà: mironis bij gan ar ſaweem iſkahrnijumeem, gan ar ſinameem kuſtoneem wiſpahr pahklahts. Kà ſcho rindinu rakſtitajam no droſchas puſes ſinams, nelaikis pehdejà laikà atradees tahdà ſtahwoklî, ka gruhti eedomatees: weku tas nebija mehneſcheem mainijis, ehſt tam netizis dots, tà ka winſch buhtu pateeſi badà nomiris, ja ſchehlſirdigi zilweki nebuhtu par winu apſchehlojuſchees. Gukas weeta ſeemas laikà tam bija nekurinatà iſtabà ſemê uſ ſalmu maiſina. Lai gan tas tizis ari weetneekeem likts preekſchà, bet tee atteikuſchi, ka ſinamais nabags jau dabujot rubli par mehneſi. — Teeſcham behbigi! (L.)

No Krona-Behrſmuiſchas. Wehl kahds wahrds

„Latwjudehlam". Rakstidams wehlreis par schejeenes sabeedrisko dsihwi „Latw. Aw." № 25, „Latwjudehla" kgs tagad atsihstàs, ka spreest par sche israhdito lugu mahksias wehrtibu waj newehrtibu winsch neesot gribejis, bet gan nosauzis tàs par neeewehrojamàm ludsinàm tikai tadehl, lai aisrahditu, ka pahris isrihkojumu gadà sabeedrisko dsihwi nepazekot. Sawada logika! . . . Tahkak „Latwjudehla" kgs man jautà, kas gan esot tee „mehs paschi", par kureem es runajot sawà atbildè „Latw. Aw." № 22. Atbildeschu ihsi: tee esam mehs, kas mehs gan zitus wainojam, bet paschi tomehr neka nedaram — un schajà gadijumà ari Juhs, „Latwjudehla" kgs! Pehz Juhsu wahrdeem isnahk tà, ka schejeenes kalpi par teatri sajuhsminatees newarot, — tà tad tas teem ari nebuhtu wajadsigs? — Schaubos! Tà domà tikai tahdi kaudis, kuri paschi wehl nawa skaidribà par teatra nosihmi. Un zik man sinams, tad daschs labs kalpinsch to wehrtè daudz augstak, nekà weens otrs „inteligents". Tahkak juhs sakat, ka muhsu skolotajeem neatleekot laika strahdat sabeedribas labà. Maldatees! Ikweenam sinams, ka muhsu pagastu skolotajeem ir jabuht zeka rahditajeem un pirmajeem zelmu lausejeem pagasta sabeedriskàs dsihwes tihrumà. Pa laikam tee ir inteligentakee spehki starp muhsu pagastu eedsihwotajeem un winu peenahkums ir modinat uz wisu labu neween skolà, bet ari dsihwê. Bet ja muhsu skolotaji to nedara, tad tas ir tikai peerahdijums, ka wini ir sawa peenahkuma neapsinigi ispildītaji, ka wini ir „tee deretee gani". — Ir teesa, ka daudz wehl atleek ko wehletees no muhsu isglihtotajeem saimneeku dehleem un meitàm, ka daudz tee isschkeesch dahrgà laika nekahrtigi, tatschu wainot winus par to, ka winu weenigais darbs ir dsert un pihkot un meitàm resp. jaunkundsitèm tikai broschuras lasit — ari tik weegli newar. Naw masums ari tahdu jaunekku, kuri pa saweem wakas brihscheem nodarbojàs ar tihri nopeetnàm leetàm. Bet nesaprotams, luhk, paleek tas, kadehl Juhs tà par makti gribat, lai taisni schee „pihkotaji" un „krogus brahki" buhtu tee „saules tahles" nonesoji? Juhs tatschu paschi atsihstat, ka no teem ir welti laut ko gaidit — un tomehr gaidat . . . par wari gribat isspeest sulu no sawihtuscha zitrona. Es turpretim domaju, ka taisni no teem mums tagad jagaida, kuri pehz juhsu paschu wahrdeem ir newainojami un kuri, kà Juhs sakat, „droschi ween nahktu pretim katram eerosinajumam wispahribas labà." Bet kadehl tikai „pretim nahkt"? Waj tad wineem paschcem tàs inteligenzes tik mas, ka patstahwigi laut ko strahdat nemas nespehj? Lai keràs ween pee darba un negaida uz zepteem pihrageem no zitu rokàm. Lai strahdà un peerahda, ka ari wineem wehl spars ir kaulôs, warbuht ka tad isdosees atgreest ari daschu labu paklihduscho. Bet gaudot un neka nedarit ir tikpat daudz, kà stahwet pee degoschas mahjas un gaidit, kamehr atnahks kaimini un nodsehsis. Bez saules wihges koks neplauks un bez darba sehjums nesels. Un wisa laba gaiditaji tautas atsinibu neispelnisees.

A. K.

No Jelgawas-Bauskas aprinka. Sala upuri. Marta beigàs Behra-Wirzawas muischas tuwamà atrada uz lauka jau stipri fatruhdejuschu Ludwikas Smailais lihki. Pehz nelaikes meitas isteikumeem, nelaimigà bij no pag. g. 25. dezembra bez wehsts nosuduse. Pee ismekleschanas ahrsts atrada, ka wezite nosaluse. Otru lihki atrada apmehram 4 werstes no Wezmuischas, Rigas-Schenberges leelzeka malà, ari bez jebkahdàm warmahzibas sihmèm. Tanî pasina Jahsepu Leepu, kursch ari bij nosalis.

(R. Aw.)

No Bauskas aprinka. Dedsinaschanas. Naktî uz 28. martu Wezmuischas Wilzinôs zaur uguns peelikschanu saimneekam Jahnim Kregeram nodega rijas, schkuhnis, sirgu un gowu stalli. Bez tam sadega wina diweem nomneekeem 3 sirgi, 11 gowis, 13 aitas un 2 zuhkas, 900 rbl. wehrtibà. Kopsaudejums ir 1700 rbl. leels. Tikai ehkas bij par 630 rbl. apdroschinatas. — 30. martà aiz ta pascha eemesla Zerauksites Lihrumôs saimneekam Jahnim Lihrumam nodega 2 lopu stalli un rija. Bez tam sadega 16 aitas. Kopsaudejums izstaisa 2000 rbl., no kuras sumas tikai 700 rbl. teek segti zaur apdroschinaschanas premiju. Stiprais wehjsch uguni pahrnesa uz kaiminu Reweles-Strauteem, kur saimneekam Jahnim Purwischkim nodega lopu stallis un klehts. Ari sche sadega 40 aitas. Kopsaudejums ir uz 2000 rbl. aprehkinats, kurpretim ehkas tikai par 550 rbl. bij apdroschinatas. Par bedsinaschanu apwaino 2 kalpus, no kureem weens aismuzis. — 30. martà atkal Stelpes Prahtenôs nodega dsihwojamà ehka, zaur ko saimneekam Martinam Luhdsejam nodarits kopsaudejums par 600 r. Ehka bij tikai par 250 rbl. apdroschinata. (Latw.)

No Jelgawas.

Luhgums beedreem un labwehleem. Jelgawas Latweeschu Amatneezibas Beedriba, kà jau sinots, sanehma sawu atklahschanas-swehtku deenà dischu dahwinajumu — gruntsgabalu preeksch jaunzekamas Latweeschu amatneezibas skolas Jelgawà — kuru jaunajai beedribai dahwinaja diwi beedribas labwehli un amatneezibas weizinataji J. Vogelmana un J. Bisseneeka kungi. Beedribas usdewums nu ir ruhpetees par to, ka dahwinataju teizamais noluhks tiktu pehz eespehjas jo drihsi sasneegts. Tapehz nekawejotees jakeràs pee wispirmà darba — wajadsigo lihdsekku sadabuschanas preeksch skolas nama buhwes. Tanî noluhkà nu beedribas preekschneeziba spehruse schahdus sokus: 1) nolehmuse nahkoschu rudeni sarihkot basaru; 2) islaiduse subskripsiju listes dahwinajumu grahmatinu weidà, kuras isdotas sem numura uz eeraksitita personas wahrda, peespeeschot klaht beedribas schtempeli. Dahwinajumu grahmatinà nu eeraksitami wisi dahwinajumi, ar kahdu beedri un labwehki gribetu pabalstit teizamo noluhku. Dahwinajumi war buht naudà, waj daschadà buhwmaterialà, waj pat daschadôs preekschmetôs; pehdejee tad tiks isleetoti „basaram", kura atlikums nahks tapat skolas nama buhwei par labu. Ar dahwinajumeem war greestees pee wiseem preekschneezibas lozekleem, tahkak sewischki schim noluhkam iswehleteem sekoscheem buhwkomisijas lozekleem: 1. J. Vogelmana kga, Schagares eelà Nr. 4, 2. A. Frischmana kga, Walles eelà Nr. 1, 3. Bruhmeka kga, Jelg. Sawstarp. Kreditbeedribà, 4. J. Jakobsona kga, Katoku eelà Nr. 30, 5. Stubis kga, Strehlneeku dahrsa eelà Nr. 4, 6. Weinberga kga, Dobeles eelà Nr. 62, 7. Aurina kga, Swehtes-Buhrinôs, 8. Apsischa kga Krona-Wirzawas Puhtschôs. Bez tam wehl dahwinajumu grahmatinas israkstitas uz daschu beedru wahrdeem.

Latweeschu amatneezibas pazelschana ir weena no wiswairak sajustàm wajadsibàm, kuras labà wisus spehkus peelikt, ir muhsu neatleekams peenahkums. Tapehz greeschamees pee wiseem, kas gribetu teizamo noluhku pabalstit, nahkt talkà un palihdset beedribai ussahktajà darbà, seedojot daschadus dahwinajumus jaunzekamai amatneezibas skolai par labu.

Par dahwinajumeem tiks wehlak kwitets laikstakstôs

Jelgawas Latweeschu Amatneezibas

Beedribas preekschneeziba.

Pahrtikas pretschu tirgû zenas ir schimbrihscham schahdas: rupja maise maksà 3—3½ kap. mahrz., saldskahba maise 5 kap. mahrz., baltmaise 5—6½ kap. mahrz., wehrscha gaka 16—22 kap. mahrz., teka gaka 6—16 kap. mahrz., jehra gaka 14—16 kap. mahrz., zuhkas gaka, schahweta, 25—26 kap. m., neschahweta 18—20 kap. mahrz., dsihwas wistas 90—130 kap. gab., dsihwi zahki 40—60 kap. gab., dsihwas pihles 100—140 kap. gab., nokautas 22—26 kap. mahrz., tihtari 350—500 k. gab., lihdakas 20—120 kap. gab., skatotees pehz leeluma, laschi, schahweti, 60—80 kap. mahrz., neschahweti 50—60 kap. mahrz., sandarti 25—30 kap. mahrz., schahwetas renges 15—20 kap. kahlâ, neschahwetas 20 kap. kahlâ, brehtlini, schahweti, 15 kap. kahlâ, neschahweti 30 kap. kahlâ, nehgi 2—4 kap. g., 100 k. kahlâ, silkes 2—4 k. gab., schahwetas silkes 3—5 kap. gab., kartupeli 115—120 kap. puhrâ, 7 kap. garnizâ, burkani 8—10 kap. garnizâ, kahli no 3—5 kap. gab., rutki 3—5 kap. gab., gurki, skahbi, 3—5 kap. gab., sihpoli 6—7 kap. stopâ, 20 kap. garnizâ, beetes 12—15 kap. garnizâ, saldi kahposti 7—8 kap. galwinâ, skahbi kahposti 7—8 kap. stopâ, ahboli 30—45 kap. garnizâ, kirbisi 80—100 kap. gab., sweests 35—40 kap. mahrz., seers 22—40 kap. mahrz., swaigs peens 8—10 kap. stopâ, nosmelts peens 3—4 kap. stopâ, salds krehjums 25—30 kap. stopâ, skahbs krehjums 50—60 kap. stopâ, olas, par 15 kap. 7 gab., 135—145 kap. schakâ, medus 35—40 k. mahrz., waski 60—77 kap. mahrz., sirni 12—15 kap. stopâ, 350—500 kap. mehrâ. —j—

Sahdsibas. Schejeenes eemihtneeks J. J., kas dsihwo Dobeles eelà Nr. 19, sinoja polizijai, ka winam 5. aprilî mahjàs neesot, nepasihstami sagki, eelausdamees pa logu dsihwoklî, nosaguschi wairak apgehrba gabalus un sudraba leetas, par 90 rbl. — 9. aprika naktî kahdam Aleksandra weesnizas apkalpotajam nosagts kabatas pulkstens. Pakalmeklejot, saglis ari taî paschà naktî atrasts. —j—

Preeksch atpakal zeloschcem Wahzu kolonisteem eemaksaja: K. P. 50 kap., E. L. 50 kap., kopà ar agrakajeem 7 rbl. 80 kap. „Latw. Aw." ekspedizija.

Wissaunakàs sinas.

Maskawà, 11. aprilî. Schobeen Maskawas upes pahrpluhdums peenehmis posta raksturu. Pahrpluhdis ne tikai lejas, bet ari kalna krasts. Laukums starp Kremli un upi atrodàs sem uhdens. Uhdens sneedsàs jau pee torneem; weetàm uhdens pazehlees lihdz laternu augschgaleem, wairak neka 3 asu augstumà. Uz daschàm eelàm uhdens sneedsàs lihdz namu otram stahwam. Wispahrejs uhdens stahwoklis augstaks nekà pa pluhdu laiku 1856. gadà. Nowodjewitschas klosteris wisapkahrt eenemts no uhdens. Satiksmi ustur ar laiwàm. Daudz ihpaschuma gahjis bojà, sewischki nabadsigakeem eedsihwotajeem. Nelaime ar zilwekeem naw notikuse. Galwenà elektriskà tramwaja stazija stipri zeetuse. Satiksme aprobeschota. Elektriskà apgaismoschana pilsehtà pahrtraukta. No apkahrtejàm dselszeka lihnijàm veenahk sinas par dambju un tiltu sabojaschanu. Weetàm satiksme pahrtraukta. No gubernas sino, ka weetweetàm nodarits leels posts. Daschas sahdschas esot pilnigi pahrpluhduschas. Gubernators aisbrauzis uz Terechowo sahdschu, kura stipri zeetuse zaur pluhdeem.

Branskà, 11. aprilî. Sche appluhdis kara arsenals. Pilsehtas galwenà eelà uhdens gandrihz pusasi dsilsch. Dambis isgrauts. Satiksme ar woksalu pahrtraukta. Lopi slihkst. Dselszeksch isskalots. Satiksme ar Rigu teek ustureta, pasaschcereem weenu wilzeenu atstahjot un kahjàm pahrejot pàr isskalotàm weetàm uz otru wilzeenu. Appluhduschi ap 500 nami. Kara spehka nodakas glabbj nelaimê krituschos eedsihwotajus.

Isdew. un redaktors: Latw. Dr. Beedr. tagadejais presidents **Th. Doebner.**

Redaktors: **J. Weissmanis.**

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawà.

Akziju beedriba

Baltic-Separator

Stockholmâ.

Fabrikas noliktawa

preeksch Kreewijas:

Rigâ,

Wehwern eelâ № 18,

(eepretim jaunajam pasta namam),

peedahwà:

sawus, tàpat weenkahrschas konstrukzijas, kà **nepahrspehtas nokrejoschanas spehjas,** wisâs isstahdês ar **pirmajàm godalgàm** apbalwotos

„Baltic" separatorus

ar roku un twaiku dsenamus un

pilnigas moderneezibas eetaises.

„Baltic" mahjsaimneezibas separators

Nokrejo 25 stopi stundà.

Makfà **20** rbl.

Katalogi un zenu rahditaji par brihwu.

Atkalpakrdewejeem rabats.

Kursemes Kreditbeedribas direkziju

ir luhgusschi:

1) **Kursischu pagasta walde:** krahjkases sihmi uz augku augkeem № 117305 no 1. maija 1896. g. uz 100 rbl. uz Hermana Rustaka (Rudstaka) wahrdu

2) **Barons Pauls son Fircks:** krahjkases sihmes uz augku augkeem № 110583 un 110584 no 11. junija 1895. g., katra 25 rbl. wehrtibà, uz Lihwesbehrses kapa un atraikku namu wahrdu,

3) **Pauline Herzberg:** krahjkases sihmi Lit. H. № 21689 un uz augku augkeem № 176146 no 21. julija 1904. g. uz sumu 130 rbl. kopà, uz winas wahrdu,

4) **Kuldigas pagasta walde:** krahjkases sihmi Lit. H. № 23066 no 12. nowembri 1905. g. uz 200 rbl., uz Kuldigas (Amt-Goldingen) pagasta kapitalu wahrdu,

5) **Johanna son Brucken-Fock:** krahjkases sihmi uz augku augkeem № 70212 no 12. junija 1887. g. uz 5 rbl., uz Jahna Ose wahrdu,

6) **Rudolf son Hoerner:** krahjkases sihmi uz augku augkeem № 82064 no 17. februari 1890. g. uz 10 rbl. uz Marijas Lichtenberg wahrdu, un

7) **Keisariskà Wahzu konsulê Wentspilê:** krahjkases sihmes uz augku augkeem № 183273 no 26. septembra 1905. g. uz 100 rbl., 185303 no 28. aprika 1906. g. uz 50 rbl., 187110 no 6. nowembra 1906. g. uz 50 rbl. un 188864 no 30. aprika 1907. g. uz 50 rbl., wisi uz Paula Schindlera wahrdu, — krahjkases sihmes Lit. H. ar kuponeem no 1. maija 1908. g. un tahkak, —

isfludinat par nederigàm.

Uz Kursemes Kreditbeedribas Krahjkases **Wisaugstaki** apstiprinatu statutu 10. panta pamata teek augschà mineto un par pasuduschàm peeteikto krahjkases sihmju ihpaschneeki zaur scho usaizinati, weena gada laikà, skaitot no scha sludinajuma treschàs reisas nodrukaschanas, „Kursemes Gubernas Awisê" un „Latweeschu Awisês" minetàs sihmes usrahdit Kursemes Kreditbeedribas direkzijai, zitadi direkzija augschà mineteem ihpaschneekeem kà likumigi nederigu pirmo sihmju weetà isdos **jaunus duplikatus,** kuri weenigi tiks usskatiti par derigeem.

Par direkzijas padomneeku: **Barons L. v. d. Ropp.**

II. Darischanu waditajs: **H. Mende.**

Pasaschcerru satikksme ar loti ahtri ejoscheem twaikoneem:

uz Ameriku, Angliju, Afriku, Australiju, Kanadu, Brasiliju, Sao-Paulo un zitàm pasaules dalàm.

Satiksmi ispilda jauni, ahtri ejoschi twaikoni, kas eerihkoti pehz wissaunakeem prasijumeem, preeksch I. II. un III. klases pasaschcereem.

Zeloschanas laikà pasaschceri dabu bez maksas labu, weseligu ehdeenu. — Peeteikschanos peenem un dod tuwakus paskaidrojumus par welti: Saweenotais Seemeku Twaikonu Sabeedribas un Brahku Lassmann Pasaschceru Kantoris.

Kantoru adreses: **Rigâ, Teelâ Pils eelâ 8. Tel. 2311.**

" " " **Kugu eelâ 21. Tel. 4407.**

Jelgawas Krahj-Aisdewu Kase

isthrè sawà jaunbuhwetà namà (Palejas eelà № 2a) **pehz jaunakàm prasibàm usbuhwetus**

dsihwoklus.

Dsihwoklôs warès eekrawatees ar 1. julija sahkot. Dsihwokku planôs war eeskatitees kases telpàs no pulksten 10—2. — Dsihwokku ihres maksa gadà no 400—700 rbl.

Turpat pahrdodami diwi leeli skatu logi.

Walde.

J. Pukits, Jelgawâ,

wisadu laukſaimneekeem wajadſigu pretſchu tirgotawa.

Peedahwà augſtakà labuma **Kreewijas un Kurſemes**

sarkanà, bastarda, baltà ahbolina un timotina sehklas.

Superfosfatu, tomas miltus, kainitu un tſchilisalpetri.

Atſperu ezeſchas ar 5, 7, 9, 11, 12, 15 un 17 ſareem ar pilnigu galwoſchanu par atſperàm katrà luhſchanas waj ſteepſchanàs gadijeenà gada laikà.

Labakos arklus wiſadòs leelumòs.

Daſchadus jaunakàs ſiſtemas

peena ſeparatorus.

Kalamo'dſelſi un tehraudus, naglas, kehdes u.t.t.

!!! Slimneeku eewehribai !!!

Pehdejâ laikâ tirdſn. parahdijuſchees rupji Spermin-Poehla pakaldarinajumi, tadehł nepeezeeſchami wajadſigs eewehrot noſaukumu

SPERMIN-POEHL
PROF. Dr
SPERMINUM-POEHL

1901.

un peeprasit tahdu tikai orig.-pakajumà no **prof. daktera Poehla un dehlu** Peterburgas **Organoterapeitiſka Instituta.**

Wiſi Kreewu un ahrſemes literaturâ atrodoſchees daudſkahrteji eewehrojamu ſinatnes wihru un ahrſtu nowehrojumi par Spermina labwehligo eeſpaidu pee **nerwu wahjibas, wezuma neſpehka, nerwoſas dſimuma organu neſpehjas, pee pahrpuhleſchanàs un gruhtòs ſlimibas gadijumòs, kà pee maſaſinibas, rachita, podagras, kroniſka reimatiſma, ſifiliſa, diloma, tiſa, ſirds darbibas trauzejumeem (miokarditis, ſirds aptaukoſchanàs,) hiſterijas, mugurkaula ſahpèm, paraliſem u. z.**

atteezàs weenigi uſ profeſora daktera Poehla ſperminu.

Poehla Spermins dabujams wiſàs apteekàs un apteeku pretſchu pahrdotawàs: 1) pileenu weidà (Essentia Spermini Poehl) 1 flakons — 3 rbł., 2) preekſch apakſchahdas eeſprizejumeem (Sperminum-Poehl pro injectione) 1 kaſtite 4 eeſprizejumeem 3 rbł. un 3) preekſch kliſtira eeſprizejumeem (Sperminum-Poehl pro clysm.) 1 kaſtite 4 eeſprizejumeem 3 rbł.

Uſ peeprasijumu iſſuhtam par welti muhſu **Organuterapeitiſku rakſtu krahjumu,** kurà atrodàs literatura, ſlimibu apſihmejumi un leetoſchanas mahziba.

Profeſora Dr. v. Poehla un dehlu

Organoterapeitiſkais Inſtituts **Peterburgà,** Вас. Остр., 7 линія, № 16—130.

Augſtakàs godalgas (Grand-Prix) wiſàs paſaules iſſtahdès un labakàs medizinas autoritatu atſauksmes.

Strömera teatr. „Elektrobiografs".

Jelgawà uſ tirgus platſcha.

60. Serija no ſwehtd. 13. aprila lihdſ treſchd. 16. aprili.

Jehri.

Leela ferija krahſainàs bildès.

Preekſch laiweneekeem!

Skaidra **koka darwa**

kà ari

darwoti werki

dabonami pee

W. Semmel,

ſtriku fabrikà, Jelgawà, Petera eelà № 18.

Dahmàm un wiſeem derigi ſinat, kà ſtiprinat weſelibu, kas ſabojata zaur ſlimibàm, pahrmehrigàm puhlèm waj wezumu, un tàpat kà iſſargatees no nodegſchanas waj iſnihzinat waſaras raibumus, krunkas, ſinnes, iſſitumus, plaukumus, bahlumu, ahdas pluhkſnaſchanu, blaugſnas, ehdi, matu iſtriſchanu, ſobu ſahpes un winu iſehſchanu, nelahgu ſmaku no mutes u. t. t., par ko paſtaidrots populari-ſiniſtà broſchurà (32 lap. puſes), kas ſaſtahdita ſem Dr. Abramowa un Dr. Winogradowa redakz. Broſch. teek iſſuhtita **bez maksas** un teek peelikta pee D. Kalenitſchenko augſtakà labuma kosmetikas, kura teek iſgatawota ſem analit. kontroles no ķihmiķa Dr. Schtange, Wiſaugſtaki apſtipr. Kreew. farmaz. fab. ķihm.-analit. laboratorijas direktora. **Jaunisgudrotàs ſeepes** „Юношеская свѣжесть" (Jaunibas ſpirgtums) no D. Kalenitſchenko, (aiſſargu marka № 34202) **neſaehd ahdu,** bet dara to mihkſtu un **atjauno,** iſnihzina pluhkſnaſchanu, ehdi, blaugſnas u. t. t. No atſauksmèm: — „Kad biju 2 ned. leetojuſi ſeepes „Юношеская свѣжесть" no D. Kalenitſchenko, mana ahda bij kà no jauna radita, palika balta, mihkſta kà ſamts, mati mihkſti kà lini, ehdes iſſuda. Wiſpahrigi ſcho ſeepju ihpaſchibas apbrihnojamas: pat 2 nedeku wezs behrninſch winas pazeeta; pehz maſgaſchanas behrns guleja gluſchi meerigi. Одесса, Старо-Сѣн. ул. д. № 2. Жена кандидат. на суд. долж. М. Козловская. — Krèms „Юношеская свѣжесть" no D. Kalenitſchenko iſnihzina wiſas ahdas nepilnibas uſ gihmja rokàm un wiſa kermena. Gluſchi nekaitigs **puders** „Юношеск. свѣж." no D. Kalenitſchenko „Blanche" (balts) „Rose" (roſà) „Rachel" (dſelt.). — Leetojot krèmu un puderu „Юношеская свѣжесть" no D. Kalenitſchenko, ahda uſ gihmja un rokàm palika mihkſta un apbrihnojami balta, pee kam puders peelihp tik ſmalki, ka azim paleek nepamanams. Л. Кюммель, Москва, Космодемьянскій пер. д. Патрикѣева, кв. 3." — **„Dens"** no D. Kalenitſchenko iſnihzina ſobu ſahpes un peedod ſobeem ſpilgti baltu krahſu. — „D. Kalenitſchenko kungs! Slimoju ar ſobeem apmehram 10 gadus, nekas man nepalibdſeja. Kad biju iſleetojis 1 pud. Juhſu eliksira, fajuku leelu atweeglinajumu un mutes ſmakas maſinaſchanos. Paleeku Juhſu pateizigais А. Д. Рубинштейнъ. С. Варготопанъ, Эриванск. губ. 1907. gadâ." — **„Wiolins"** matu audſeſchanai un ſtiprinaſchanai, iſnihzina blaugſnas un ehdes. — „Kalenitſchenko kungs! Kad biju iſleetojis 2 pud. Juhſu „Wiolina", ehdes un blaugſnas paſuda, mati palika mihkſti, ſpihdigi un beidſa iſtriſt. З. Фрейманъ, Москва, Мясницкая, д. Куманиной, кв. 24. Gandrihſ ikdeenas eenahk atſauksmes. Pahrdod leelàs apteekàs, apteekas pretſchu, parfimeriju un balbeeru weikalòs. Matſà: **Augſtakà labuma ahrſemju odèri** „Fèe des fleurs" pud. 1 r. 85 kap., „Etoile du Nord" — 2 r. 65 kap., „Baiser doux" — 4 r. 35 kap., „Sans rivale" — 7 r. 20 kap. **Gabals ſeepju** „Юношеская свѣжесть" 20 kap., augſtaka labuma 50 kap., **krèms** „Юношеская свѣжесть" podinſch 1 rbł., augſtaka labuma 3 rbł., **puders** „Юношеская свѣжесть" kaſtite 1 rbł., — augſtaka labuma 3 rbł. **„Dens"** — 1 pud. 1 rbł., weenkahrſchaks preekſch ſobeem 60 kap. **„Wiolins"** 1 pud. 1 rbł. Iſſuhtiſchana makſà: 1—4 preekſchm. 50 kap., 5—12 preekſchmeti 75 kap. (war ari paſtellet uſ pehzmakſu. Adreſe: Д. Калениченко, Москва, Козловскій пер. д. № 9, кв. 51.

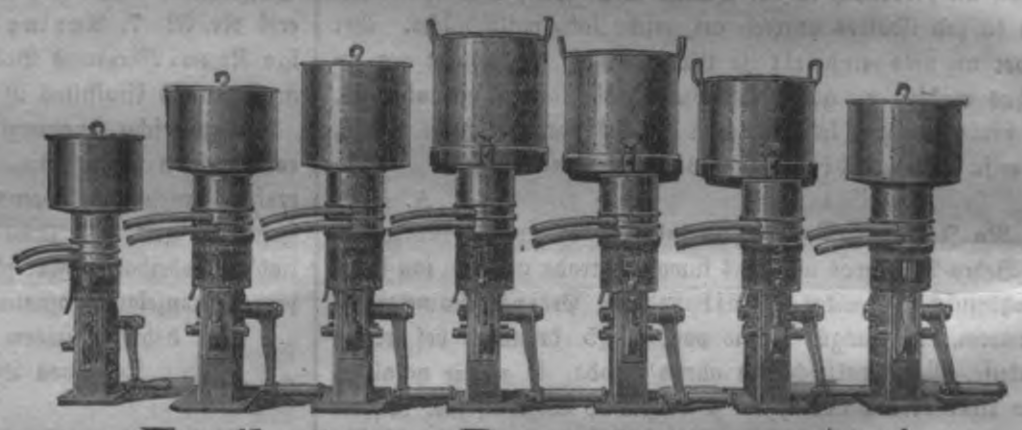

„Feniks" un „Domo" separatori

no **A. S. Salenius Verkſtäder, Stokholmâ.**

Patents.

Wiſlabakàs un wiſlehtakàs maſchinas!

1) Pee trumuła wahrpſtas naw. Zentrifugas dahrgakà dała — trumulis — nekad naw ſuhtams preekſch iſlaboſchanas daku nodilſchanas dehł.

2) Katra zentrifugas dała, kas waretu pee ſtrahdaſchanas nodilt, dabujama atſewiſchki un war tikt eeſtahdita no paſcha leetotaja.

3) Wahrpſta ir no weena gabala, tapehz meerigs gahjeens un wismaſakà kakla lehgera nodilſchana.

4) Riteni ir pilnigi aiſſegti ſtahwâ.

5) Weenlihdſiga ſpehka iſdaliſchanàs, tapehz weegls gahjeens un loti maſa aſes un ritena nodilſchana.

Separators „Domo" buhwets preekſch ſaimneezibàm ar 1—3 gowim un nokrejmo 30 ſtopu ſtundà. Ta trumulis ir no weena gabala, bez gumijas rinkeem, bez eelikumeem un wahrpſtas.

Separators „Feniks" K buhwets preekſch ſaimneezibàm ar 4—8 gowim un nokrejmo 50—110 ſtopu ſtundà. Ta trumulis bez ſchkihwjeem ar weenkahrſchu ſtipru **weengabala eelikumu.**

Separators „Feniks" D buhwets preekſch ſaimneezibàm ar 8 un wairak gowim un nokrejmo 100—480 ſtopu ſtundà. Ta trumulis ir ar ſtipreem telekeem, bez lahdeem ſtuhreem, kurôs waretu ſakrahtees netihrumi un ruhſa.

Wiſpilnigakà nokrejoſchana. Uſ no Maſtawas lankſaimneezibas beedribas iſrakſtitas konkurenzes par 1902. g. iſſtahdes laiku, „Feniks" nokrejmoja labaki par wiſàm zitàm paſihſtamàm zentrifugàm; leeſpeenà palika tikai 0,04% tauku. — Pee iſmehginajumeem peenſaimneezibas kurſôs Trikatê ar „Feniks D" maſchinàm palika zammehrà 0,08% tauku leeſpeenà.

Par katru pahrdoto ſeparatoru teek pilnigi galwots!

Dabujami pee **lankſaimneeku „Paſchpalihdſibas" ſabeedribas**

Rigà, Walnu eelà № 2, pee Pulwera torna,

pee **W. Gottharda** kga un **C. Reinſchüſſela** kga **Jelgawà, Friedrichſona** un **Bicka** kga **Leepajà, J. M. Rupais** kga **Kandawà, A. Leepina** kga **Jehkabſtatê, Joſefa Katza** kga **Jaunjelgawà, Blumberg** kga **Jehkiſ, Georg Henſchela** kga **Walmeerà, E. Zelmina** kga **Smiltenê, W. Taubes** kga **Laſdonê.**

Mekaniſka atſlehdſneeku u. weloſipedu buhwes, emaljeſchanas u. nikeleſchanas eetaiſe.

Wiſadus ſwaruſ, mehrus, garnizas un ſtopus pagatawoju un likumigi ſtempeleju.

Kapu ſehtas jaunôs muſturôs.

Separatorus

wiſadu ſiſtemu apſinigi **iſlaboju** un **dakas atjaunoju,** kà ari wiſus maſchinu un motoru peederumus, pagatawoju dſelſs, tehrauda un miſina dreijaſchanas darbus.

J. Kapteins,

atſlehdſneeku meiſtars,

Jelgawà, Katoļu eelà № 5. Teleſons 328.

Dr. Peters Perlbachs

aufu, degunu, kakla ſlim. ahrſts

Rigà,

Suworowa eelà № 7,

runajams no **10—1** un **5—6.**

Aiſzeloju

lihdſ 28. aprilim.

Azu ahrſts

Dr. med. G. Reinhards,

Rigà, Suworowa eelà 2.

Kuldigà

peenem ſlimneekus: **Sobu ahrſts H. Herzenberg-Serebrennikoff,**

Leepajas eelà № 5,

pretim katoļu mahzitaja muiſchai.

Peenemu **ahdas, puhſchla** un **weneriſkus ſlimneekus,**

Rigà,

Terbatas eelà № 7,

ſawà priwatkliniką.

Runajams no 10—12 un no 4—5.

Dr. J. Krauksts.

Peenemu **ſobu ſlimneekus** ikdeenas no pkſt. 10—1 un 4—7. **Spezialitate: eeleek mahkſligus ſobus, porzelana plombas** un **iſwelk ſobus gluſchi bez ſahpèm. Lauzeneekeem eewehrojami paſeminatas zenas.**

Jelg. Leelajà eelà № 6, Gutman-Rathaus.

Langerwaldes meſchà

teek par **zelmu lauſchanu** makſats 8½ rbł. par 7 pehdu aſ. Zelmu lauſej war peeteiktees katrà laikà.

Krèwijas riſkſchotajs **ehrſelis**

„Великанъ"

2 arſch. 5 werſchoki, aplez kehwes par 8 rubli **Jehkabneeku Buhdneekôs.**

Mag.

J. Hertela

apteek. pretſchu pahrdotawe

Jelgawà, Paſta eelà № 13,

peedahwà

Slimneeku

wihnu.

Mahju pahrdoſchana.

30. aprilî ſch. g. tiks wairakſoliſchanà pahrdotas Jelgawas Apgabalteeſà Kurmenes pagaſtà, Jaunjelgawas apr. atrodoſchàs mahjas **Kahrkli un Biſin-Kurmes.**

Tuwakas ſinas: Rigà, Eliſabetes eelà № 16. Rigas Latweeſchu Amatneeku Palihdſibas beedribas Krahj un Aiſdewu Kaſê.

Wafaras rudſu un griku } **fehklas**

kà ari

ſuperfoſfatu

un

tomas miltus

pahrdod

Fr. Weidemanis,

Jelgawà, Leelajà eelà 83.

Meldereem.

Neſchahwetu graudu malſchanai atſihti par wiſnoderigakeem, labakeem un lehtakeem

mahkſligi dſirnu akmeni,

kurus, pateizotees techniſkas panahkumeem un jaunisgudrojumeem, eeſpehjams iſgatawot pat katrà laikà jebkurâs dſirnawàs un ari uſ wezajeem akmeneem uſleet wirſû mahkſligo maſſu tahdà beeſumà, kahdu wehlàs. Wezu dſirnawu akmenu iſlaboſchana iſnahk diw-trihs reiſ lehtaki, nekà diwu jaunu akmenu eegahdaſchana, pee kam tee ſamak graudus diwreiſ wairak un labak, nekà ſmilſchu akmeni.

Peeprafat tuwakas ſinas par muhſu dſirnawa akmeneem. Proſpektus, atſauksmes un zenu rahditajus iſſuhta par welti.

Noliktawa un darbniza: Brunineeku un Nikolaja eelu ſtuhri. — Wehſtuļu adreſe: **A. E. Fuchs, Rigà,** Widſemes gubernà.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

Te klaht 1 peelikums.